

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jana Passera a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobkyně: **D. O.**, zastoupená Mgr. Barborou Kovalovou, advokátkou se sídlem Štefánkova 43a, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2010, č. j. 32 Az 9/2010 - 20,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2010, č. j. 32 Az 9/2010 – 20, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 24. 5. 2010, č. j. 32 Az 9/2010 - 20, odmítl žalobu podanou žalobkyní proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 11. 2. 2010, č. j. OAM-418/VI-18-ZA09-2009, kterým nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba byla krajskému soudu doručena až po marném uplynutí zákonné lhůty k jejímu podání, když správní rozhodnutí nabylo právní moci fikcí v souladu s ust. § 24a odst. 2 zákona o azylu dne 12. 3. 2010 a 15-ti denní lhůta k podání žaloby uplynula v pondělí dne 29. 3. 2010, přičemž stěžovatelka podala žalobu až dne 13. 4. 2010.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační

stížnosti namítala, že správní rozhodnutí jí bylo zasláno v českém jazyce, a to i přesto, že ministerstvu bylo známo, že českému jazyku nerozumí. Proto tedy nemohla být řádně poučena o svém právu podat proti rozhodnutí ministerstva žalobu. Z toho důvodu jí ani nemohla marně uplynout lhůta pro její podání. Krajský soud v napadeném usnesení vycházel ze skutečnosti, že správní rozhodnutí bylo doručeno fikcí dne 12. 3. 2010 a že od tohoto data běžela lhůta pro podání žaloby. Stěžovatelka se však s tímto závěrem neztotožňuje a poukazuje na obsah ust. § 24 odst. 1 a 2 zákona o azylu. Krajskému soudu vytýká, že zcela pominul zkoumat, zda ministerstvo doručovalo rozhodnutí na správnou adresu, a navíc se vůbec nezabývalo žalobní námitkou, že se stěžovatelka v době doručování v místě pobytu nezdržovala, protože byla vážně nemocná a musela vyhledat lékařské ošetření. Stěžovatelka poukázala na ust. § 24 odst. 4 zákona o azylu s tím, že námitku vznesla v zákonem stanovené lhůtě v žalobě, která byla podána k poštovní přepravě dne 13. 4. 2010. Stěžovatelka rovněž podotkla, že není jasné, na základě jaké skutečnosti dospěl krajský soud k závěru, že opustila „svévolně“ pobytové zařízení. Skutečnost, že si dne 6. 4. 2010 osobně písemnou zásilku převzala, svědčí o opaku. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání. V doplnění kasační stížnosti pak požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i usnesení krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odchod stěžovatelky z vlasti nebyl motivován žádným z azylově relevantních důvodů. Pokud jde o námitku ohledně doručení správního rozhodnutí, zdůraznilo, že dne 26. 2. 2010 stěžovatelka opustila svévolně Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí a dne 13. 4. 2010 opětovně do střediska přišla. Ve vztahu k žádosti o přiznání odkladného účinku poukázalo ministerstvo na platné znění zákona o azylu, který přiznává odkladný účinek každé podané kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní

odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud považuje ze nezbytné především zdůraznit, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005).

Součástí správního spisu je úřední záznam ze dne 1. 3. 2010, kdy byl pracovníky pobytového střediska proveden pokus o doručení předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou podle ust. § 24 odst. 6 zákona o azylu stěžovatelce. Ta byla vyzvána, aby se dne 12. 3. 2010 dostavila do místnosti č. 124 na pracovišti Kostelec nad Orlicí k převzetí rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tento text byl ve výzvě uveden i v anglickém jazyce. Z úředního záznamu je zřejmé, že se pracovnicím pobytového střediska stěžovatelku nepodařilo zastihnout v místě svého pobytu, ani v pokoji, v němž byla ubytována. V tomto úředním záznamu je také uvedeno, že z evidence Správy uprchlických zařízení současně vyplývá, že stěžovatelka svévolně opustila Pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí dne 26. 2. 2010. Vzhledem k těmto skutečnostem bylo předvolání k pohovoru doručeno náhradním způsobem ve smyslu ust. § 24 odst. 6 zákona o azylu. Tato výzva byla vyvěšena dne 1. 3. 2010 a svěšena dne 11. 3. 2010. Součástí správního spisu je rovněž vlastnoručně podepsaná doručenka o předání rozhodnutí do vlastních rukou ze dne 6. 4. 2010.

Zákon o azylu, který je ve vztahu k s. ř. s. zvláštním zákonem, upravuje odlišně lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany. Podle ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu lze žalobu proti rozhodnutí ve věci azylu podat ve lhůtě 15 dní ode dne doručení rozhodnutí).

Podle ust. § 24 odst. 4 zákona o azylu nemohl-li si žadatel o udělení mezinárodní ochrany pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může namítnout překážku v doručování do 15 dnů ode dne, kdy pominula. Ve stejné lhůtě musí žadatel o udělení mezinárodní ochrany písemnost převzít. Překážku lze namítnout do 1 roku ode dne uložení písemnosti.

Podle ust. § 24 odst. 6 zákona o azylu se písemnost určená žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jehož pobyt není znám, uloží po dobu 10 dnů v přijímacím nebo pobytovém středisku, kde je žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášen k pobyt (...). Oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí v přijímacím nebo pobytovém středisku na přední desce. Poslední den této lhůty je dnem doručení.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se krajský soud vůbec nevypořádal se žalobní námitkou týkající se opožděného podání žaloby, v níž stěžovatelka tvrdí, že pro závažnou chorobu, jíž prodělala minulý měsíc, nemohla napadené správní rozhodnutí převzít včas. I když tato námitka nebyla blíže specifikována, bylo na místě, aby krajský soud vyzval stěžovatelku k předložení dokladu o případné hospitalizaci nebo léčbě, které jí měly zabránit v řádném převzetí správního rozhodnutí a ve včasném podání žaloby, a poté zjištěné skutečnosti vyhodnotil. Pokud by se skutečně jednalo o závažnou příčinu, pro níž se stěžovatelka v době doručování výzvy k převzetí písemnosti nezdržovala v pobytovém zařízení, což krajský soud nezjistil, nelze dospět k závěru, že šlo o svévolné opuštění pobytového zařízení. Mohlo by ovšem také jít o dočasnou nepřítomnost stěžovatelky v místě hlášeného pobytu ze závažnějších důvodů. V důsledku této pochybnosti nelze proto dosud tvrdit, že stěžovatelce bylo řádně doručeno napadené správní rozhodnutí. Krajský soud tuto pochybnost neodstranil a zatížil tak řízení před soudem vadou, jež mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí žalobního podání ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení zrušil z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.).

V dalším řízení bude na krajském soudu, aby se zabýval žalobní námitkou stěžovatelky, v níž poukazuje na to, že jí závažná choroba zcela znemožnila převzít si řádně a včas správní rozhodnutí. Teprve na základě doplnění řízení může ve věci znovu rozhodnout.

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2010

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu